

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det er stødende, at personer, der er efterlyst efter reglerne i retsplejelovens § 819 som følge af særlig bestyrket mistanke om alvorlige lovovertrædelser, uhindret kan få udbetalt social pension. Det viser sig, at der hidtil ikke har været hjemmel til at standse en udbetaling til sådanne personer. Det er Socialdemokratiets opfattelse, at dette hul i lovgivningen snarest må lukkes.

Regeringen har gennem et par måneder fastholdt, at man ikke kan støtte et sådant initiativ, med henvisning til, at der i Danmark ikke i nyere tid har været knyttet værdighedskrav til udbetalingen af social pension. Dette fremgår af socialministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 1473 af 6. januar 2004. Forslagsstillerne er ganske uforstående over for denne argumentation. Forslaget handler ikke om værdighedskrav, men alene om vilje til at stille sig til rådighed for afgørelse af strafbare forhold efter reglerne i retsplejeloven. Stillet over for lovgivningsinitiativet ser det dog ud til, at i hvert fald dele af regeringen besinder sig og støtter initiativet.

Forslagsstillerne har ved udarbejdelsen af lovforslaget anvendt en nøje parallel til ophør af udbetaling af social pension ved indsættelse af personer til strafafsoning, idet der i tillæg hertil er taget højde for levevilkårene for den mulige tilbageværende hidtil samlevende ægtefælle eller samlever og dennes rettigheder med hensyn til modtagelse af sociale ydelser.

I retsplejelovens § 819 er der helt klare regler for, hvornår politiet kan foretage efterlysninger af personer. Efterlysninger kan kun ske, hvor der er tale om en særlig bestyrket mistanke om, at en person har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Herved er der med forslaget lagt op til en sikker varetagelse af retssikkerhedsmæssige hensyn.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der i lovgivningen om arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, kontanthjælp, delpension, fleksydelse, boligstøtte

m.v. er sådanne betingelser for udbetaling, at udbetaling af ydelser efter disse lovgivninger kun vil ske i tilfælde, hvor personen enten har kendt bopæl og ophold i Danmark eller positivt medvirker ved sagens opfølgning hos myndighederne i form af fremmøde og lignende. Såfremt det under udvalgsbehandlingen skulle vise sig, at dette ikke i alle relationer er tilfældet, er forslagsstillerne indstillet på at foretage de nødvendige ændringer af lovforslaget under Folketingets behandling, så dette formål opnås.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med stk. 1 indføres en hjemmel til at ophøre med udbetaling af social pension. Betingelsen for ophøret er, at den pensionsberettigede person er efterlyst efter reglerne i retsplejelovens § 819. Anvendelsen af dette grundlag sikrer de nødvendige og grundlæggende retssikkerhedsmæssige hensyn.

I stk. 2 fastsættes den nødvendige betingelse for genoptagelse af pensionsudbetalingen. Såfremt en efterlyst person møder frem på en dansk politistation og oplyser, at vedkommende er efterlyst, unddrager vedkommende sig ikke mere den almindelig retsforfølgning, hvorefter grundlaget for ophøret af udbetalingen er bortfaldet. Udbetaling kan naturligvis kun genoptages, såfremt de almindelige betingelser for at oppebære social pension er til stede.

Stk. 3 indeholder en regel, hvorefter en ægtefælle eller samlever, der umiddelbart forud for efterlysningen har levet sammen med den efterlyste person, betragtes som enlig med hensyn til rettigheder og forpligtelser i lov om social pension. Reglen skal sikre, at en tilbageværende familie får mulighed for at opnå en behandling svarende til de faktiske omstændigheder i deres liv. Behandlingen som enlig ophører ved den efterlyste ægtefælles eller samlevers eventuelle generhvervelse af retten til pensionsudbetaling, jf. reglen i stk. 2.